

Petra Hnilová, učo: 218115

Syllabus errorum

Syllabus errorum byl přijat papežem Piem IX. roku 1864. Obsahuje seznam náboženských, vědeckých, politických a hospodářských doktrín, které jsou zde zavrženy pro svůj údajný rozpor s katolickou naukou. Právě zde lze nalézt počátek negativního postoje katolické církve vůči myšlenkovým a vědeckým objevům a pokroku.

V první části odmítá teze panteismu, naturalismu a absolutní racionalismu. Popření rozumu jako jediného měřítka pravdy, nedokonalosti Božího zjevení a odsouzení zjevení a Bible jako smyšlenky se z katolické perspektivy určitě jeví jako nevyhnutelné. Další kritice byly podrobeny myšlenky zmírněného racionalismu, ačkoli zde již nalezneme i některé teze, na něž lze odpovědět i jinak než jejich zavrnutím. Například u výroku: „Methoda a zásady, dle nichž staří učitelové scholastičtí vzdělávali teologii, docela se neshodují s potřebami našich časů a s pokrokem věd.“ spíše vyvstává otázka, jak se novému věku přizpůsobit. Z dnešního hlediska zdá se velmi problematičtější odmítnutí náboženské tolerance a svobody výběru náboženství dle vlastního uvážení. V mnoha částech můžeme také pozorovat vzepření se papeže vůči moci státu. Naopak zde byl znovu vysloven požadavek podřízení státu a vědy papežské autoritě. Stejně jsou odsouzeny i omyly v mravouce, odloučení manželského svazku od církevní autority a vůbec ve skrze negativně se Syllabus staví i vůči občanské společnosti a jejím zákonům.

V Syllabu errorum je vyjmenováno celkem 80 omylů. Sedm omylů v oddílu Panteismus, naturalismus a absolutní racionalismus, sedm v druhé části nazvané Zmírněný racionalismus, čtyři omyly v Indiferentismu, Latitudinarismu, čtvrtý oddíl se zabývá socialismem, komunismem a tajnými biblickými a nábožensko-liberálními spolky a uvádí další literární odkazy na zdroje o zmíněných spolecích, další oddíl obsahuje dvacet omylů ohledně Církve a jejích právech, dále omyly o společnosti občanské i samy v sobě i ohledně poměrů jejich k Církvi, o mravouce přirozené a křesťanské, o manželství křesťanském, o světském panství Římského papeže a poslední oddíl vyjmenovává omyly vztahující se k nynějšímu liberalismu. Mnoho z nich se nám z dnešního pohledu musí nutně jevit jako zastaralé a neslučitelné s moderní společností.